

آزادسازی رقم جدید

Release of New Cultivar

البرز ۱ رقم جدید شبدر لاکه

Alborze 1, A New Crimson Clover Cultivar

محمد زمانیان، محمد اکبری‌راد، محمدرضا عباسی، ناصر ظریفی‌نیا، خلیل چابک، وحید علوی، علیرضا طالب‌نژاد
و مسعود ترابی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱/۲۳ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۷/۲۰

معرفی شبدر لاکه رقم البرز ۱ علاوه بر ایجاد تنوع در بین گونه‌های شبدر می‌توان به تولید علوفه در کشور کمک نمود (Zamanian, 2002). رقم البرز ۱ (*Trifolium incarnatum* L. cv. Alborz 1) از طریق انتخاب توده‌ای (*Mass selection*) در ژرم پلاسم‌های ارسالی از سازمان خواروبار کشاورزی (FAO) سازمان ملل متحد بدست آمده است. مراحل معرفی رقم البرز ۱ در کرج شامل بررسی مشاهده‌ای و تکثیر ژرم پلاسم اولیه، سلکسیون توده‌ای به منظور انتخاب بوته‌های برتر و حذف بوته‌های نامطلوب و مخلوط، تکثیر بذر سلکسیون در شرایط ایزوله و در ادامه انجام آزمایشات به‌زراعی، مقایسه عملکرد و ناحیه‌ای در کرج، دزفول، اراک، مازندران و اصفهان، اجرای مزارع نمایشی و تحقیقی - ترویجی در کرج، مازندران، گلپایگان

با توجه به اهمیت شبدر و جایگاه آن در امر تولید علوفه از دهه ۱۳۷۰ تحقیقات بر روی این گیاه به صورت مدون و منسجم علاوه بر کرج در سایر مناطق کشور شروع شد و در همین راستا در سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۷۵ بخش تحقیقات ذرت و گیاهان علوفه‌ای موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر مطالعه وسیعی در جهت شناسایی و امکان کشت انواع گونه‌های جدید شبدر در کشور کرد. یکی از دستاوردهای این مطالعات معرفی رقم البرز ۱ شبدر لاکه است. شبدر لاکه یا کریمسون گیاهی است یکساله، دگرگشن و دارای فرم ایستاده که بیشترین رشدش در اوایل بهار می‌باشد (Taylor, 1988; Steiner et al., 1998). در حال حاضر در ایران دو گونه شبدر ایرانی و شبدر برسیم در سطحی معادل حدود ۱۰۰ هزار هکتار در مناطق مختلف کشت می‌گردد که با

آدرس پست الکترونیکی نگارنده مسئول: M_zamaniyan@yahoo.com

۱۶ درصد پروتئین، ۶۰ در صد قابلیت هضم و ۸۰-۷۰ درصد خوشخوراکی اشاره نمود (جدول‌های ۱، ۲).

گزارش نامگذاری و آزادسازی رقم جدید شبدر لاک‌ی پس از بررسی و تأیید موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر در بیستمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۹/۹ کمیته انتخاب، نامگذاری و آزادسازی ارقام جدید سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی تصویب و طی ابلاغیه شماره ۶۴۳۰۵/۲۲۲ مورخ ۱۳۸۹/۹/۳۰ نامگذاری و آزادسازی آن با نام «البرز ۱» ابلاغ شد.

و شهرکرد و در نهایت تکثیر بذر آن در سطح وسیع در کرج، گلپایگان و بروجرد اجرا شد. از مهمترین ویژگی‌های رقم البرز ۱ می‌توان به خصوصیات مثل زودرسی، تولید علوفه تازه در اوایل فصل بهار، مناسب برای کشت دوم و سوم تابستانه در نظام‌های زراعی، متحمل به بیماری و آفات (Taylor, 2008; Rezende *et al.*, 1999)، متحمل به کم آبی و سرما، مناسب کشت در مناطق سرد و کوهپایه‌ها، جایگزین مطمئن برای شبدر برسیم در تناوب با برنج با داشتن عملکرد ۳۵-۳۰ تن علوفه تر (نسبت به شاهد ۸-۵ تن برتری)، ۵/۵-۵ تن علوفه خشک (۲-۱ تن برتری) و ۷۰۰-۵۰۰ کیلوگرم در هکتار بذر،

References

- Rezende, V. F., Ramalho, M. A. P., and Corte, H. I. 1999.** Genetic control of common bean resistance to Powdery mildew. *Genetic and Molecular Biology* 2: 233-236.
- Steiner, J. J., Piccioni, E., Falcinelli, M., and Liston, A. 1998.** Germplasm diversity among cultivars and the NPGS Crimson clover collection. *Crop Science* 38: 263-271.
- Taylor, N. L. 2008.** Registration of Freedom MR Red clover. *Registration Journal* 2: 205-207.
- Taylor, N. L. 1988.** Clover science and technology. American Society of Agronomy. Madison Wisconsin, USA.
- Zamanian, M. 2002.** Crimson clover. Extention Publication. 7 pp.

آدرس: کرج- بلوار شهید فهمیده- موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، صندوق پستی: ۴۱۱۹-۳۱۵۸۵

جدول ۱- خصوصیات زراعی، مورفولوژیک و کیفیت رقم البرز

Table 1. Agronomic, morphologic and quality characteristics of Alborz 1 cultivar

میزان بذر مصرفی (کیلوگرم در هکتار)	رنگ بذر	قابلیت خوشخوراکی (%)	درصد قابلیت هضم	درصد پروتئین	عملکرد بذر (کیلوگرم در هکتار)	عملکرد علوفه خشک (تن در هکتار)	عملکرد علوفه تر (تن در هکتار)	طول دوره رشد (روز)	واکنش نسبت به سرما	واکنش نسبت به بیماری و آفات	فرم بوته	گروه رسیدن	ارتفاع بوته	فصل رشد
Seeding rate (kg ha ⁻¹)	Seed color	Platability (%)	Digestability (%)	Protein (%)	Seed yield (kg ha ⁻¹)	Dry matter yield (t ha ⁻¹)	Fresh yield (t ha ⁻¹)	Growth period (day)	Reaction to cold	Reaction to disease and pest	Growth habit	Maturity group	Plant height (cm)	Growing season
20-25	زرد Yellow	70-80	60	16	500-700	5-5.5	30-35	35	متحمل Tolerate	متحمل تا مقاوم Tolerate to resistant	ایستاده Erect	زود رس Early maturity	50-60	پاییز - بهار Fall-Spring

جدول ۲- میانگین عملکرد علوفه رقم البرز ۱ نسبت به شاهد (شیدر ایرانی)

Table 2. Mean of forage yield of Alborz 1 cultivar compared to check (Persian clover)

مناطق مورد توصیه	میانگین عملکرد علوفه تر (شاهد) (تن در هکتار) Mean of fresh forage yield of check (t ha ⁻¹)	میانگین عملکرد علوفه تر رقم البرز ۱ (تن در هکتار) Mean of fresh forage yield of Alborz 1 (t ha ⁻¹)	افزایش تولید نسبت به شاهد Yield increase (t ha ⁻¹)	میانگین عملکرد علوفه خشک (شاهد) Mean of dry forage yield of check (t ha ⁻¹)	میانگین عملکرد علوفه خشک رقم البرز ۱ Mean of dry forage yield of Alborz 1 (t ha ⁻¹)	افزایش تولید نسبت به شاهد Yield increase compared to check (t ha ⁻¹)	
Recommended region Gillan, Mazandaran, Alborz, Markazi, Chahar Mahal-e- Bakhtiari, Lorestan, Hamedan, Isfahan, Kermanshah, Kordestan, West and East Azarbaijan, Dezfool	گیلان، مازندران، البرز، مرکزی، چهار محال بختیاری، لرستان، همدان، اصفهان، کرمانشاه، کردستان، آذربایجان شرقی و غربی، دزفول	25-27	30-35	5-8	4-4.5	5-5.5	1-1.5

